

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen VI. De Irregularitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

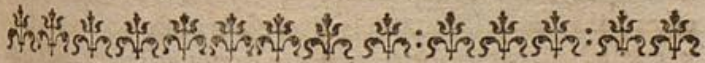
hora, Furtum, Periurium, Homicidium etiam solo consilio, vel hortatione factum, & omne crimen inducens irregularitatem, aut enorme iudicis arbitrio. Sic ex *Toledo & aliis Saa. Tolet.*

24. *Potest ne Depositus per Episcopum, restitui?* Poffe ab Saa. eodem Episcopo restitui *Saa* affirmat. Addunt tamen Doctores, nisi ob crimen ~~scilicet~~ adulterio maius, nec ad Degradationem pertigerit verbalis Depositio. Attamen Depositi non assolent ad Clerum restitui. *Sit depositus*

25. *Quaisnam de causis quis degradatur, ita ut Curia seculari tractetur?* Tribus ferme. 1. Ob hæresim pertinacem. 2. Ob adulteratas literas Apostolicas. 3. Ob calumniam, vel contumeliam proprio Episcopo illatam, si post admonitionem, id est, punitionem contumacia, incorrigibilitas accessit. Addo ex Doctoribus meis Degradationem præterea locum habere in homicidio iterato, parricidio, & homicidio Sacerdotis proditoriè facto, cum spoliatione bonorum, & in aliis grauis- simis delictis.

26. *Quaisnam priuatus est Degradatus?* Executione ordinis, & Beneficio, & priuilegio Clericali. Vnde potest per iudicem secularem puniri, nec qui ~~in~~ eum percutit excommunicatus est. Profectò degradatum à solo Præsule summo restitui ~~potest~~ posse affirmo.

27. *Consecrat non validè qui degradatus est?* Maximè; quia per Degradationem Characterem ordinis non amittit.

EXAMEN VI.

Circa materiam de Pœna Irregularitatis.

CAPVT PRIMVM.

De natura, institutione, & causis Irregularitatis.

1. *Vid est Irregularitas?* Canonicum impedimentum ex facto vel defectu proueniens, quod directè impedit susceptionem Ecclesiasticorum Ordinum, aut eorum vsum. Colligo fœminam non esse Irregularem; quia ordinum capax non est; nec infidelem, qui nondum recipit Baptismum; quia non baptizatus ordinis capax non est.

2. *Efficientem Irregularitatis causam assigna.* Sunt facii
Ll. 2 Cano

532 *Moralis Theologia Tract. IV. Censura,*
Canones, seu potius Papa qui irregularitatem induxit, eam-
que per sacros Canones expressit. Vnde Episcopus aut alius
Summo Pontifice inferior haud potest ferre irregularita-
tem; quia ad ipsos non pertinet ius commune sancire. Ne-
gandum tamen non est Summum Præsulem posse per len-
tentiam, seu ab homine etiam irregularitatem nouam de-
finire.

3. *Daturne de facto ulla irregularitas; qua scripta non sit?*
Nulla adest quæ iure non sit expressa; vnde admittenda non
est ob solam Doctorum autoritatem de consuetudine res-
stantium. Nec incurritur ob æquale, simile, aut maius deli-
ctum; quia iuri solummodo attendendum.

4. *Causam materialem irregularitatis exprime, seu potius
subiectiuam.* Causa, in quam cadit irregularitas, est omnis
homo Ordinis capax, subditus iuri communi.

5. *Formalis causa qua?* Verba irregularitatem exprimen-
tia; v.g. *Nunquam ordinetur: Ad Clericatum non promouea-
tur: Ad sacros ordines aspirare non audeat.* Hinc innuo diffe-
rentiam irregularitatis à suspensione, quod irregularitas est
rectè Clericatus & ordinum susceptione priuat: suspensio ve-
rò vsu, & exercitio ipsorum ordinum.

6. *Quamnam culpam irregularitas ex delicto punit?* Mor-
talem quidem; nec probabile iudico eam posse pro veniali
culpa ferri; quia improporcionata pœna delicto. Præterea
actum exteriorem consummatum requirit, nec sufficit deside-
rium, vel attentatio; quamuis Ecclesiam posse ob solam gra-
uis delicti attentationem inducere irregularitatem existimo.
Profectò non incurritur, quando interuenit ignorantia pro-
babilis quia sicut huiusmodi ignorantia excusat à culpa, ita &
à pœna. *An sufficiat actus internus?* Minimè; quia non sub-
iacet Ecclesiæ potestati.

CAPVT II.

De effectibus irregularitatis, & eius dispensatione.

7. *Quot sunt irregularitatis effectus?* Tres quidem, primus
circa ordines, secundus circa Beneficium, tertius cir-
ca iurisdictionem.

8. *Explica effectum irregularitatis respectu Ordinis.* Præ-
cipuus

ipsum planè irregularitatis effectus est, ordinum susceptionem impedire. *Quid si suscipiat irregularis?* Mortaliter peccat, non tamen aliam pœnam ipso iure contrahit. *Impedit ne sum Ordinum susceptorum?* Impedit planè eodem modo, quo susceptionem. *Quisnam actibus non priuat?* Eis qui à laico possunt exerceri; nec aliis Sacramentis præter ordinem, aut recipiendis aut administrandis, eo modo, quo per laicum fieret.

9. *Exponde effectum respectu Beneficij.* Beneficio iam obtento ipso iure non priuat, nec ex vi irregularitatis ad Beneficium dimittendum oritur obligatio, antequam illo per sententiam priuetur. Nec etiam Beneficij fructibus nisi iis in casibus, in quibus vna cum irregularitate Beneficij quoque priuatio ipso facto annexa est, & ad criminis diem sententia retrahitur. Consequenter affirmo nec Beneficij administratione priuare.

10. *Exponde denique effectum irregularitatis respectu iurisdictionis.* Non priuat iurisdictione fori contentiosi ex Beneficio proueniente, sicut neque aliis actibus, vt iure eligendi, vel electionem confirmandi. Iurisdictione equidem in foro pœnitentiæ non priuat; at vsu licito per se ipsum priuare certum est.

11. *Quòt nam modis in vniuersum potest irregularitas tolli?* Tribus. Per Baptismum, per Religionis ingressum, & per Dispensationem.

12. *Quamnam tollit Baptismus?* Debet quidem omnem eam quæ prouenit ex proprio delicto, aut ex Canonica infamia.

13. *Professio autem Religionis quamnam abolet?* Professio in Religione approbata omnem eam, & solam aufert, quæ iure expressa est. Iure autem solum irregularitas ex defectu natalium expressa videtur.

14. *Dispensatio denique quamnam tollit?* Quamcunque potest tollere, modò fiat ab habente potestatem. *Causa irregularitatis c. 11. at.* Dispensatio necessaria non est. *Aufertur lex, quæ fertur irregularitas.* Aufertur & illa quoad eas irregularitates quæ adhuc contractæ non essent: quo ad contractas sine culpa etiam aufertur; quo ad eas autem, quæ contrahuntur ex delicto, probabilius est tolli, modò simpliciter abrogatio legis fiat.

15. *Quinam in irregularitate dispensant?* Ordinaria & vniuersalis dispensandi potestas in solo Summo Pontifice residet, iure quidè diuino Episcopus in iis tantùm dispensat, quæ

534 *Moralis Theologia Tract. IV. Censura,*
ipsi concessa esse noscuntur. Profectò de antiquo iure dispensat in ea, quæ continentur sub lege, in qua ipse potest dispensare: de nouo autem Tridentini in omni ea, quæ ex occulto delicto procedit, præterquam homicidio voluntario, & aliis ab forum contentiosum deductis.

16. *Quid si Episcopus irregularitatem contraxerit? Quomodo cum eo dispensare potest? Quoad irregularitates ipsi concessas dispensat is, cui vices suas ipse committit, & potest etiam ipse dispensare secum. Collegium Cardinalium in ordine ad Pontificis electionem probabile iudico potestatem habere dispensandi. Capitulum Sede vacante in hac Episcopi potestate non succedit. Ex delegata potestate, iure quidem communi nullus potest; ex priuilegio verò illi poterunt, quibus id concessum reperitur. Dispensationes à Papa committit Ordinario, ut veritate cognita dispenset, etiam mortuo Papa, & re integra non expirant.*

17. *Contingit Ordinarium in dispensando alicuius irregularitatis obliuisci. Postea vi facultatis concessæ etiam potest dispensare.*

18. *An aliqua determinata dispensandi forma? Nulla quidem, satis est quæcumque, modò irregularitatem auferri significet. Admonuerim tamen in ipsa forma dispensationis effectum esse explicandum.*

CAPVT III.

De Irregularitatibus ex defectu.

§. 1. *Irregularitas ex defectu.* 19. *Innuisti sæpè duplicem esse Irregularitatem, vnã dici ex defectu, vel indecentia, quæ prouenit absque culpa; alteram ex delicto. Duplicis huiusce irregularitatis species recense. Irregularitas ex defectu has continet species. Ex defectu animi, ex defectu corporis, ex defectu natalium, ex defectu ætatis, ex defectu libertatis, ex defectu Sacramenti, id est Bigamiæ, ex defectu lenitatis; id est ex homicidio licitè patrato. Irregularitas autem ex delicto ad hæc species extenditur. Ex iteratione Baptismi, ex indebita susceptione, vel vsu ordinis, ex actu infidelitatis aut hæresis, ex infamia, ex homicidio illicitè patrato.*

§. 2. *Ex defectu animi.* 20. *Singulas species expende. Ad primò ex anima defectu. Characteris Baptismatis defectus potius affert incapacitatem.*

em, quàm irregularitatem. At si vetustæ fidei defectus sit, ut quia Neophytus sit aliquis, irregularitas oritur, multò magis fidei defectus in Apostata; verum hæc ad irregularitates ex delicto pertinet. Qui defectum vltus rationis patitur, v. g. puer, amens perpetuò, furiosus, inhabilis ex natura rei est. Lunaticus, furiosus, vel amens ad tempus, arreptivus & similes aliquo pacto irregulares, non absolute dicuntur. Ignorantes, qui secundum Canones necessaria scientia careant, irregulares censentur: ea sublata ignorantia, etiam auferetur irregularitas: durante autem nisi Papa dispense, ordinari non possunt.

21. *Secundo ex defectu corporis inculpabili.* Si defectus hic vel ordinis executionem impediatur, vel notabilem deformitatem inducat apparentem quidem deformitatem, irregularem efficit. *Sexu ancipiti quis viget.* Si fœmineus magis viget, incapacitatem potius efficit, quàm irregularitatem. *Deformis est.* Si plura membra habet, vel eorum disparitas notabilem deformitatem inducit, irregularis est. *Giganteam staturam gerat, aut Pygmaea contrahitur.* Apud similes non est irregularis, secus apud alios, quando talis disparitas ludibrio aliis esset futura. *In uno ex quinque sensibus patitur defectum.* Irregularis est, quando talis defectus, vel vltum Ordinis impedit, vel notabilem affert deformitatem. *Defectum membrorum patitur.* Si ex propria actione cum culpa talis defectus ortum habeat, irregularis ex delicto est; si absque culpa, tunc si ordinem vltum non impediatur, nec indecentiam afferat, irregularitatem non inducit, secus si impedimentum, vel indecentiam contineat. *Morbo laborat.* Morbus quidem generaliter tunc irregularem efficit, quando perpetuus est, & moraliter incurabilis. Hinc iudicium de particularibus morbis fieri potest *Notabilem deformitatem etiam sine vlla partis mutilatione ostentat.* Irregularis proculdubio est.

22. *Tertio ex defectu Natalium.* Omnes illegitimi Canonico iure irregulares sunt. *Expositus quis est.* Expositi quidem post ordines receptos pro legitimis debent haberi, ante illos autem pro illegitimis. *Ex matre adultera natus est.* Non tenetur credere matri dicenti se illegitimum: si verò id sibi persuadeat, tanquam illegitimus se gerere debet. Profectò nati ex coniugatis in foro externo etiam si habeant irritans impedimentum, pro legitimis debent haberi, si de mala fide parentum non constet. Quod si vterque parens mala fidem affirmaret, in conscientia filius se deberet pro illegitimo habere.

§. 3.
Ex defectu corporis.

§. 4.
Ex defectu Natalium.

23. *Quonam modo hac irregularitas auferatur?* Per Baptis-
mum minimè; per Canonicam autem legitimacionem, vel
dispensationem à Papa quoad omnes Ordines, & Beneficia
aufertur, à Papa dixi, quia Episcopus tantum quoad Ordines
minores, & simplicia Beneficia potest dispensare. Tol-
litur etiam per professionem in Religione approbata quoad
Ordines sacros, non tamen quoad praelationes, & digni-
tates.

24. *Quartò ex defectu atatis.* Porro atatis defectus irre-
gularem reddit si ordinatus ante legitimam atatem deinde
Ordines exerceat, alteram irregularitatem incurrit, si susce-
pit Ordines ex Maioribus sint.

25. *Quintò ex defectu libertatis.* Libertatis defectus irre-
gularem efficit. *Domini consensus adest?* Quicumque ille sit,
satis est ad consequendam libertatem per ordinationem.

26. *Ordinatur absque domini consensu.* Etiam si maneat or-
dinatus, irregularitatem tamen non effugit. *Efficitur ne liber?*
Si minores ordines tantum receperit, propterea à seruitute
non liberatur: si Maiores, liber efficitur, quando Episcopus
scienter illum ordinasset, sed tenetur quidem domino com-
pensare. *Nesci Episcopus seruitutem.* Tenentur alij, qui mala
fide Episcopum induxerunt. *Bona induxere fide.* Tenetur seruus
ad eandem satisfactionem, vel ad reddendum pro se vica-
rium. *Non potest.* Inferior Sacerdote in seruitutem redigitur.
Sacerdos peculium amittere cogitur, & domino reddere. *Non
habet peculium Sacerdos.* domino ministret in Sacerdotali mi-
nisterio; quia cum proximi iniuria nulla iusta libertas.

s. 5.
Ex defe-
ctu Sa-
cramen-
ti, seu
Biga-
mia,

27. *Sextò ex defectu Sacramenti.* Defectus hic Sacramenti
dicitur, quia ex Bigamia Sacramenti ratio deest in matrimo-
nio significata. *Quotuplex Bigamia?* Triplex. 1. Vera, cum
duplex matrimonium validum contrahitur, quæ nec per Ba-
ptismum auferatur, si antea sit contracta. 2. Interpretatiua,
cum duplex matrimonium inualidum est, & consummatum,
vel alterum eorum, etiam si ex defectu consensus nullam sit
vel per ignorantiam vtrumque contractum. Propriè dicitur
ea, quæ ex matrimonio cum vidua, vel cum corrupta ab alio
vel repudiata, vel cum propria vxore cognita post adule-
terium eius, consurgit; contrahitur autem etiam si matrimo-
nium cum vidua nullum sit. 3. Similitudinaria, cum quis post
professionem in Religione approbata matrimonium contra-
hit, & consummat, vel post votum castitatis in Ordine sacro,
eodem modo nuptias celebret, & consummet, ex sententia
probabiliore.

28. *Quanta est hac pœna?* Priuat equidem Bigamia vsu omnium Ordinum susceptorum, vltra inhabilitatem alios suscipiendi. Additur etiam in pœnam priuatio Clericalis priuilegij, si vera vel interpretatiua sit. In ea solus Papa dispensat, excepta similitudinaria cum Clerico in sacris, & Religioso, in qua etiam dispensat Episcopus.

29. *Septimò ex defectu lenitatis.* Qui iustè ex publica auctoritate alium occidit, aut mutilat, irregularis est; quia Christum lenem, & mitem non valet repræsentare.

§.6.
Ex defe-
ctu leni-
tatis.

30. *Est ne actualis occisio, aut mutilatio membri necessaria?* Ita planè; per membrum autem pars in humano corpore intelligitur, quæ actionis alicuius integram, & proximum instrumentum est. Profectò sufficit ad irregularitatem, si notabilis membri pars amputetur. Si non amputetur totum, auferitur per Baptismum irregularitas contracta. *Occidit quis factum in utero.* Irregularis est; quia satis est ad irregularitatem cuiusvis hominis occisio, vel mutilatio.

31. *An iudex, accusator, & testis in causa capitali irregulares sint?* Iudex sanguinis sententiam ferens, & accusator, & testis etiam inuoluntarius in criminali causa effectu secuto, irregulares sunt.

32. *An Inquisitor seculari brachio reos tradens, vel dominus temporalis alteri munus iudicandi in criminalibus causis committens sibiaceant irregularitati?* Minimè; quia ille iudicat reum dignum morte, sed non pœnam executioni tradit; hic autem à fortiori abstinet à sanguinis sententia.

33. *Quid de Clerico accusatore?* Clericus si accusator sit, & in causa propria perat emendam sibi fieri, cum protestatione (etiamsi ficta esset, modò fictio non appareat) quod sanguinis pœnam minimè intendat, irregularis non est. Idem affirmo de teste coacto in aliqua causa ex iustitia, vel charitate, etiamsi propria non sit, modò protestatio præmittatur, & tantum ad emendationem fiat, non ad vindictam.

compensati-
onem

34. *Quidnam de Ministris iustitiæ, Aduocato, assistentibusque in loco supplicij?* Ministri quicumque in seculari Curia sunt, secuta morte, vel mutilatione, irregulares efficiuntur. Eodemque modo Aduocatus, si ex aduocatione sequatur effectus. Assistentes denique in loco supplicij, comitantesque reos irregulares non sunt, si nullo modo ad supplicium cooperentur, nec festinationi dent operam.

35. *Clericus rogat Principem, ut iudici iubeat agere ex iustitia in aliqua causa particulari.* Si causa sit in principio, & adhuc dubia, etiamsi postea sequatur mors, irregularis non est;

secus si iam mortis sententia data esset, & ob iudicis negligentiam eius executio esset ambigua.

36. *Num miles sit irregularis?* Si iustum bellum sit, id est defensivum propriae personae, patriae, boni communis, gentis, personae innocentis, & bonorum etiam temporalium, militantes in eo irregulares non sunt. Si iniustum, & in eo homicidia, vel mutilationes contingant, ex quacunque parte sui irregulares fiunt. Si aggressivum sit bellum, & propriis manibus sanguinem non effundant, vel mutilent, irregularitatem evadunt, etiamsi alioqui aliis effundentibus cooperari videantur, modò non proximè alicui homicidio in particulari praestent auxilium.

37. *Clerici militant, aut exhortantur militantes in aggressivo bello.* Si propriis manibus causa sint sanguinis, irregularitatem incurrunt; secus si non propriis manibus, etiamsi militantes ad strenuè pugnandum hortentur, & animent etiam in congressu; quia id non est proximè ad necem alicuius particularis cooperari.

38. *Medicus quis est, aut Chirurgus.* Ex eo quod praecipiant, vel consulant, vel etiam secent brachia, & alia huiusmodi membra agrotis, si ex arte id faciant, irregulares non sunt; quia etiamsi suis actibus mortem infirmo accelerant, prudenter id agunt, & ex charitate, nec in eo culpam admittunt, unde non arguitur defectus lenitatis.

39. *Cuiusnam dispensatio pro militantibus in bello iniusta.* Solius Summi Praesulis, si homicidia ex parte innocentium fuere; si autem ex propria, & quidem occulta fuerint homicidia, etiam Episcopo concessa est. Si publica, Papae reservantur. Profecto privilegium habentes dispensandi in irregularitatibus, excepto homicidio voluntario, possunt etiam in ea quae ex lenitatis defectu contingit, dispensare.

§.7. *Alij defectus.* 40. *Est ne alia species irregularitatis ex defectu?* Duplicem aliam apud Filliucium inveni, quam quidem adiciendam communibus duxi. Vna est defectus expeditionis ad facta, quando adest obligatio ad ratiocinia; ea enim durante irregularitas incurritur: dimisso autem officio, & ratione redita, tollitur irregularitas ex hoc capite. Altera est temporalium bonorum defectus, qui quidem si tantus sit, ut quis sustentari congruè non possit, iure novo Tridentini requirentis sufficiens patrimonium in seculari, quodammodo irregularis est. Eodemque modo si quis nimium alieno aere gravatus sit ita, ut titulum fundare non possit, quodammodo irregularitatem incurrit.

actiones ut defu, quo quis ob ratiocinia et alias politicas. Car. non pot vacare rebus sacris, eo si durante durat irregularitas.

CAPVT IV.

De speciebus irregularitatis ex delicto.

41. **F**vsus recense species irregularitatis ex delicto, expendens quidem qua breuiter innuisti. Octo species annuero. Ex delicto circa Sacramentum Baptismi, ex delicto circa Ordinem, ex delicto circa censuram, ex delicto hæresis, ex infamia ob delictum, ex delicto homicidij voluntarij, ex homicidio casuali, & homicidio necessario.

§. 1.
Irregularitas ex delicto.

42. *Singulas percurre species. Primò quidem ex delicto circa Baptismum.* Prouenit irregularitas ex iterata Baptismi receptione. *Excusat ne ignorantia?* Si sit inuincibilis, excusat, siue sit facti, siue iuris, et si hæc difficilius præsumatur.

§. 2.
Circa Baptismum.

43. *Per vim aut metum quis rebaptizatur.* Si tamen habet intentionem recipiendi de nouo Baptismum, irregularis est.

44. *Est ne etiam irregularis qui Baptismum recipit ab hæretico.* Ita planè.

45. *Quid de rebaptizante?* Eandem irregularitatem incurrit, de iure quidem ex publica tantum rebaptizatione, vsu vero etiam ex occulta. Quæ planè extenditur ad ministrum; quia aliquo pacto iterationi Baptismi cooperatur. Scio tamen hanc irregularitatem tantum ascensum ad Superiores Ordines impedire.

46. *Incurritur ne ante iudicis sententiam.* Ipso facto incurritur. *Rebaptizat quis absque animo.* In foro interiori irregularis non est: secus in foro externo; quia hoc nititur præsumptione.

47. *Rebaptizat sub conditione.* Si prudenter, & probabili diligentia adhibita rebaptizet, effugit irregularitatem: secus si temerè, & nulla diligentia adhibita.

48. *Ex ignorantia facti probabili rebaptizat.* Excusatur, sicut etiam ex ignorantia inuincibili iuris: secus si culpabilis ignorantia sit.

49. *Quid de dispensatione?* Huius irregularitatis dispensatio ad solum Præsulem summum pertinet.

50. *Secundò ex delicto circa Ordinem.* Incurrit irregularitatem qui furtiuè Ordines recipit, siue quia non admissus sese cum aliis ordinandis ingerit: siue quia alterius personæ nomine usurpato, eius occupat locum: siue quia sub nomine suo facit alium examinari, & postea ipse proprio nomine vocatus,

§. 3.
Circa Ordinem.

540 *Moralis Theologia Tract. IV. Censura,*
vocatus, ad Ordines accedit. *Eius dispensatio?* Ad Papam est
reseruata; quia ab Episcopo sub excommunicatione ipso
facto incurrenda denunciatur, ne quis se furtiue audeat in-
gerere.

50. *Qui ministrat in Ordine, quem non habet?* Irregularitas
est; quæ irregularitas tantum impedit receptionem Ordinum
quos non habet; ab aliis tantum suspensus est per biennium
vel triennium iudicis arbitrio. Eodem pacto laicus mini-
strans in Ordine quo caret irregularis fit quoad omnium re-
ceptionem.

51. *Clericus per saltum promotus?* Si ministrat in Or-
dine prætermisso, irregularis est circa prætermissum &
alios.

52. *Sacerdos Episcopi ministerium usurpans?* Irregularita-
tem respectu Episcopatus incurrit. *Episcopus consecratus
Diaconatu prætermisso?* Pontificalia exercendo, contrahit
irregularitatem.

53. *Ad huiusmodi irregularitatem incurrendam requiruntur
ne alia?* Duo præterea requiruntur, vnum, vt Ordo receptus
non fit; alterum, vt in tali Ordine ministraretur.

§. 3.
Ex cen-
sura vio-
lacione
delictum

54. *Tertio ex censura violatione.* Prouenit quidem irregu-
laritas ex delicto violationis Ecclesiasticæ censura. *Expendit
quomodo hæc pœna incurritur?* Profecto Clericus, qui
actum aliquem Ordinis exercet, ita vt censuram dicendus
fit violasse, irregularis est. Porro si Clericus censuram non
violat, quamuis alioquin administrat indignè, non est irre-
gularis.

55. *Rogo, an quis irregularis sit hisce in casibus: exercet
ordinem contra Superioris præceptum publicè, impositum quidem
sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda: delictum
commisit, ob quod secundum iura suspendi debet, & accedit Su-
perioris præceptum prohibens celebrationem, & tamen celebrat:
sine altari ab Episcopo consecrato celebrat: sacerdos ad sepul-
crum scienter excommunicatum admittit: pro persona viuentis
Missam defunctorum recitat, vt impetret illi mortem: præmissis
sacrificandi ritu, quem seruat Ecclesia, Christi corpus, & san-
guinem consecrat: Episcopus Clericos per saltum ordinat: Cardi-
nalis electus in Papam est ab insufficienti numero Cardinalium.*
Irregularitatē hi non incurunt; quia etsi vel deponendi
aliquando sint, vel alia iuris pœna corrigendi, in iure expressa
non est contra huiusmodi delinquentes irregularitas, quæ
quidem nec casu æqualem, nec grauiorem sequitur, sed iuri
prætextui solummodo adhærescit.

56. *Quarto*

S. 4.
Delictum
hæresis.

56. *Quartò ex delicto hæresis.* Si hæresis externa sit, irregularitas incurritur. Extenditur ad Apostatas à fide, etiam si tantum exterius sint ex probabiliore sententia.

57. *Cuiusnam est eius dispensatio?* Quoad promotionem ad Superiores Ordines, solius Papæ: quoad susceptos Episcopus potest usque ad Diaconatum inclusivè, si per timorem tantum lapsi essent; alij Papæ reservantur. (Apostatæ inquam; nam de hæresis delicto inferius.)

58. *Quid de schismaticis?* Ad hos hæc irregularitas extenditur, si etiam hi hæretici sint, & hæreticorum fautores, receptatores, consilium, & auxilium præstantes. *Suspecti de hæresi?* Irregulares potius ex infamia sunt, quàm huius speciei.

59. *Extendenda ne irregularitas hæc ad filios?* Extenditur planè ad filios hæreticorum, & nepotes per lineam paternam, siue legitimi filij sint; siue naturales cuiuscunque modi, siue ante, siue post hæresim patris nati sint. Idem dicendum de filiis relapsorum, qui reconciliantur Ecclesiæ, sed deinde seculari brachio traduntur, ex probabiliore sententia.

60. *Extenditur ne etiam ad Neophytos?* Maximè, pro eo tempore, quo Episcopus arbitrabitur, si modò in adulta ætate baptizati sint.

61. *Quisnam dispensat in irregularitate ex hæresis delicto?* Episcopus, quo ad usum Ordinum receptorum; quo ad recipiendos solus Papa dispensat. Et licet Episcopi possent in ea, quando ex occulta hæresi procedit ex Tridentino, tamen per Bullam Cœnæ ius huiusmodi est reuocatum.

62. *Quintò ex infamia.* Hæc duplex, iuris, facti. Expende, quonammodo incurritur irregularitas per infamiam iuris. Infamia iuris contingit, quando delinquens crimen suum in iudicio confessus est; aut per sententiam iudicis definitivam, aut quando committitur delictum, cui imposita est à iure Canonico, vel Ciuili infamiæ pœna, v. g. à fide apostasia, raptus mulierum, Sodomia, &c. Ad incurrendam hanc infamiam declaratoria iudicis sententia requiritur. Infamia igitur iuris hominem irregularem efficit, & inhabilem ad Ordines suscipiendos susceptosque exercendum.

63. *Explica autem quomodo inducat irregularitatem infamia facti.* Contingit hæc, quando committitur delictum, quod apud graues & honestos viros censetur infame; quod quidem notorium esse debet. Profectò huiusmodi infamia irregularem efficit, & inhabilem ad recipiendos Ordines, quandiu delinquens non fuerit emendatus.

64. *Infamis*

64. *Infamis pergit ab hoc in alium locum.* In vno loco infamis, in omni loco infamis remanet; vnde nullo in loco potest aut Ordines, aut Beneficia suscipere, priusquam infamia deleatur. Infamia facti nemo fit irregularis, quæ in proprio delicto fundata non sit; at iuris infamia absque proprio delicto aliquo in casu potest incurri.

65. *Quonammodo infamia valeat auferri?* Quatuor modis auferitur: per emendationem: per dispensationem: per Baptismum: per Summum Pontificem. Porro dispensationem directè solus Papa concedit; indirectè verò laicus Princeps tollendo infamiam, quæ ex Ciuili iure oriretur. Per Baptismum infamia ex delicto proueniens auferitur, quæ meri facti dicitur. At ciuilis, quæ Christianorum legibus contracta esset, quibus antea tales subiecti fuissent, non tollitur: secus si legibus Gentilium fuisset inducta.

§.6. 66. *Sextò, ex homicidij voluntarij delicto.* Irregularitas ex voluntario prouenit homicidio, quod scilicet fit ex voluntate, & proposito occidendi. Ad quam irregularitatem incurrendam necessariò debet exequi mors.

67. *Extenditur ne ad mutilationem?* Ita planè; sed talis debet esse mutilatio, vt vel fit alicuius membri abscissio, aut notabilis eius pars. Certè debilitatio aut deformatio quam aliquis in membro efficiat, mutilatio dicenda non est.

68. *An incurratur ex proprij membri mutilatione?* Incurritur, imò, etiam alicuius partis eius quæ notabilis non sit, & quæ si fieret in alio, irregularem non efficeret.

69. *Quid si abscindatur membrum mortuum?* Abscissio hæc irregularitatem non inducit; quia nulla adest sanguinolenti animi ostentatio.

70. *Quid de abortum procurante?* Si fœtus sit animatus, fit irregularis, effectu quidem secuto.

71. *Quid denique de mandante necem, aut eius executore?* Mandans secuto effectu, irregularis est, nisi mandatum reuocet, & mandatario intimet. Executor mortis post mandantem primas in homicidio partes habet. Is demum, qui causam dat mortis, vt si venenum alteri propinet, irregularitatem non effugit.

72. *Consulit quis homicidium.* Si sequatur ex vi talis consilij, irregularis est, siue directè, siue indirectè consilium detur.

73. *Reuocat consilium, sed non dissuadet.* Tenetur admonere eum, qui in periculo versaretur, vt sibi caueat. *Nihilominus sequitur mors.* Ex probabiliore sententia consulens irregularis

laris non erit; quia post tam accuratam retractationem, & admonitionem, quasi non præstitit consilium.

74. *Mandataris, vel consultus occiditur.* Irregularis est ^{consilium} mandans, vel consulens, qui tali eum periculo exposuere. Porro ^{accepit} irregularis erit non homicidij voluntarij, sed casualis.

75. *Consentio in homicidium.* Dum actu fit nomine consentientis, irregularis eris. At si postquam, inscio te, homicidium factum est tuo nomine, licet consentias, irregularis non es; qui in necem verè non influisti. Idem assero de eo, qui aliquem omnino inuoluntariè occideret, & postea ratum haberet.

76. *Cooperatur quis homicidio, vel quouis modo prabet auxilium.* Incurrit irregularitatem. Tunc autem erit ex homicidio voluntario, quando alterius mortem, cui cooperatus esset, directè intendisset.

77. *Ad quemnam pertinet dispensatio?* Solutus Papa dispensat, & quidem difficile, & non nisi grauissima de causa, vt quodammodo indispensabilis soleat appellari.

78. *Septimò ex homicidio casuali.* Si casuale homicidium voluntarium sit saltem indirectè, incurritur irregularitas. §.7.
Ex homicidio casuali.

79. *Ex opere sequitur licito.* Si sufficiens adhibita sit diligentia, non incurritur; secus si desit debita diligentia, quæ ad mortalem culpam pertingat.

80. *Ex opere illicito sequitur.* Etiam si omnis diligentia adhibita sit, probabile est incurri irregularitatem; at probabilius reputo minimè incurri, præsertim in conscientia foro, exceptis casibus iure expressis; in iis enim etiam si videatur homicidium inuoluntarium (quod in aliis excusat) & omnino casuale: tamen quia actio iniusta, & periculosa est, potuit ius tali pœna punire, si quomodocunque ex illa effectus homicidij sequatur. Profectò talis actio debet esse prohibita tanquam homicidij periculosa; quia si prohibita esset, ob periculum alterius vitij, v. gr. si contra castitatem, aut Religionem esset, non incurreretur.

81. *Ad quemnam pertinet huius irregularitatis dispensatio?* Quando delictum occultum est, ad Episcopum, iure delegato, quando publicum, ad Pontificem solum.

82. *Age, precor, de homicidij casualis cooperatoribus, num irregularitatem incurrant?* In primis executor actionis, ex qua homicidium oritur casuale, est ne irregularis. Si aliquo modo voluntarium sit homicidium, etsi non sit per se intentum, nec actio ex se proxima mortis causa, sufficit ad irregularitatem inducen

544 *Moral. Theologia Tract. IV. Censura,*
inducendam, siue opus ex quo homicidium sequitur licitum
fit, siue illicitum: si enim incaute factum est, proculdubio
inducit; quia aliquo modo voluntarium.

83. *Apponit quis mortis causam cum cognitione, quod proxima sit futura causa mortis. Irregularis esset, sed ex voluntario homicidio.*

84. *Si autem non sit cum cognitione efficacia ipsius, sed tamen ignorantia fuit culpabilis? Tunc irregularitas ex homicidio casuali sequetur.*

85. *Mandat quis percussorem. Si tantum expressit percussorem hominem, & mandatarius fines mandati excessit, erit tamen ex hoc genere irregularis; quia ex mandato percussoris ille excessus habuit exortum.*

86. *Quid si mandatum iustum fuisse, & prudenter datum, casu tamen mors accidisset? Non induceret irregularitatem, quia omnino fuit inuoluntaria.*

87. *Consulit quis actionem iniuriosam, & vindictam, sed admonet, ut ad homicidium non procedatur. Irregularis tamen erit, siue consultus occidatur, siue alius; quia consilij illa cooperatio est.*

88. *Quid de remotis cooperantibus? Irregulares non censentur; quia effectus cooperatori proximo tribuenda. Porro remota causa illa dicitur, quæ ita per accidens se habet ad effectum, ut prudentis arbitrio, & moraliter loquendo, censenda non sit cooperari, & influere in effectum; proxima autem causa est quæ eodem arbitrio effectum influit.*

89. *Plures cum uno rixantur, & hic occiditur. Omnes erunt irregulares, siue omnes vulnerent, siue aliqui, modo alij auxilium, & cooperationem aliquam dederint.*

90. *Plures aliquem prouocant ad rixam, & unus ex his occiditur. Probabile est, omnes socios irregulares esse; probabilius tamen, non esse, nisi communi consilio prouocassent ad pugnam.*

§. 8. *Ex homicidio necessario.* 91. *Octauo, ex homicidio necessario. Irregularitas ex homicidio facto in defensionem incurritur. Defensio propria personæ est. Si adhibeatur inculpatæ tutelæ moderamen, non incurritur irregularitas; secus autem si prædictum moderamen desit. Fuga absque periculo, & infamia potest iniri. Si non fugit, sed occidit aduersarium, irregularitas contrahitur; secus si periculum adsit, vel sequatur infamia.*

92. *Indica, quammodò moderata defensio sit. Si de conscientia agamus foro, illa est moderata defensio, in qua primo aliū occidens aggressus sit, & in ipso aggressionis actu occisio*

contingat; non est tamen necesse, expectare ictum, sed potest etiam aliquando præueniri. Secundò, debet se cum minore lesione non potuisse defendere. Tertio, ne cum graui culpa defensus fiat, quæ in aggressionem transeat. Quarto denique, si periculum, quod ex insidiis imminet, tale sit, vt nisi præueniatur insidiator, occisurus sit eum, cui parantur insidiæ, probabile est, præueniri posse, si nullum aliud sit vitæ defendendæ remedium.

93. *Adulter caute commisit adulterium, & diligentiam adhibuit, ne vir adulterium dignoscere posset: casu tamen contigit ob id uxorem à viro occidi.* Adulter equidem non est irregularis. Imò nec si ipsemet virum occidat, ad sui defensionem, cum aliter absque proprio periculo fugere non possit.

94. *Incurritur hæc irregularitas, quia moderatio non seruatur: ergo, an dicendum sit homicidium voluntarium? Minime; sed aut casuale, si directe volitum non sit; aut necessarium, cum pugnae calore, vt se defendat, directe aduersarij mortem intenderet.*

95. *An dispensabilis? Ita planè, imò comprehenditur sub Episcopi potestate post Tridentinum, si occultum homicidium sit.*

96. *Fit homicidium in bonorum temporalium defensionem.* Si debitæ conditiones seruentur, irregularitatem non incurrit ex probabiliori sententia affirmo, etiam post ius nouum Clementinæ.

97. *Accidit mors in proximi defensione.* Si adfit obligatio ad eam faciendam defensionem, certum est irregularitatem minime incurri; quia actio laudabilis, imò obligatoria pœna non flagellatur, sed præmio afficitur. Imò probabilius idem assero, si defensio præcepta non sit modo liceat, & sit honesta; quia licitas omnino actiones ortas ex charitate pœna tanta non sequitur. Admonuerim tamen in casibus occurrentibus peti dispensationem, ob dubium de moratione non adhibita.

CAPVT V.

Praxis circa materiam de Irregularitate ex Societatis IESV Doctoribus.

98. **D**atur ne materia paruitas in casibus, quibus irregularitas incurritur? Affirmat Henriquez lib. 14. c. 12. n. 7. M m v. g.

§. I.
De irregularitate ex defectu. Henriquez.

v. g. Clericus dicit reo, vt alterum gradum scandat scala. Alii omninò excusant, quia non cooperatur vt iustitiæ minister.

99. *Inter irregularitates ex defectu, irregularitas Bigamia enumeratur: incurritur ne à laico contrahente bus inualidè, vel à contrahente secundum matrimonium fictè, aut cum uxore, vel à contrahente secundum matrimonium inualidè ob alium defectum?* Profectò nullo ex iure clarè deducitur incurri hic in casibus irregularitatem. *Coninch. disput. 18. dubitat. 11. num. 101.*

Conin.

100. *Ducit quis foeminam à se ipso defloratam: incurrit irregularitatem?* Non; quia neuter diuidit verè carnem suam, aut interpretatiuè. *Turr. de cens. lib. 9. d. 70. d. 2.*

Turr.

101. *Vxor Petri vi ab alio cognita est, Petrus autem postea cognouit: an irregularitatem incurrerit?* Ita quidem Sanctus auctore tom. 2. de Matr. lib. 7. d. 84. n. 5. quia licet vis illa à culpa excuset vxorem, at non relinquit matrimonium aptum ad coniunctionem Christi cum Ecclesia significandam. Ac *Prepositus in 3. p. q. 5. dub. 7. n. 135.* existimat probabile, non incurrere; quia Canones requirunt, quod vxor commiserit adulterium, à quo vis excusauit.

Sanch.

Præp.

102. *Quid si vis cognouerit vxorem post adulterium formale etiam occultum?* Bigamiæ incurret irregularitatem, ex c. p. cuius, & c. si laici. Ita *Sanchez tom. 2. de Matr. lib. 7. d. 84. n. 5.* Scio *Prepositum dub. 7. n. 133.* contrarium asseruisse. *Infirmus erat maritus adulterij.* Etiam incurrit; quia irregularitas ex defectu, etiam ignoranter contrahitur. *Maritus censuris compulsus vxorem adulteram cognouit.* Irregularis est ex bigamia.

Sanch.

Præp.

Auila.

Auila p. 7. d. 8. dub. 1. auctore.

103. *Scio, irregularitatem ex defectu natalium contrahent nascentes ex fornicatione, stupro, adulterio, sacrilegio: rogatum, an expositi irregulares sint?* Negat *Turrianus lib. 9. d. 7. dub. 1.* quia hi pro legitimis reputandi, nec vllò iure illegitimi decernuntur. Porro parentes filios legitimos paupertate compulsi saepe exponunt.

Turr.

104. *Natus quis est ex parentibus legitimè coniugatis, sed conceptus fuit dum matrimonium impedimento dirimente laborabant: num irregularis?* Asserit *Prepositus de cens. lib. 9. c. 10. n. 19.* illegitimum. Sed *Sanchez de Matr. tom. 2. lib. 8. d. 7. n. 19.* irregularem negat; quia legitimus nascitur post contractum legitimè matrimonium.

Præp.

Sanch.

105. *Nascitur filius ex matrimonio inualido (propter aliquod occultum impedimentum,) sed bona fide contracto (saltem cum aliis) in facie Ecclesia: irregularis ne?* Porro *Suarez apud Bonacina*

Suar.

nam de cens. d. 7. q. 2. part. 3. num. 3. ne irregularis sit, requirit bonam fidem in utroque parente. Alij ab irregularitate liberant, dummodo utriusque parenti non esset notum impedimentum.

106. *Illegitimus absque dispensatione promouetur, postea parentes matrimonium ineunt: potest ne susceptos Ordines exercere, & novos suscipere?* Potest; quia per susceptionem illam Ordinum non incurrit nouam irregularitatem, sed suspensionem tantum ab illorum exercitio; quæ tollitur sublata irregularitate per parentum matrimonium: sicut tollitur suspensio orta ex promotione ante ætatem adueniente ætate. *Reginaldus tom. 2. lib. 30. tractat. 2. cap. 7. Regina num. 72.*

107. *Quis aures non habens, crinibus operit defectum: irregularis ne?* Non; quia occulta deformitas. *Cominch disp. 18. Conia. lib. 13. num. 108.*

108. *Habet quis utrumque oculum integrum, sed caret visu dextri, aut sinistri: an irregularis?* Non si bene videat dextro, ita ut sine notabili conuersione possit Canon legere, ad quod etiam Missalis iuuare poterit aptatio. *Auila part. 7. Auil. d. 3. dub. 1.*

109. *Irregularis ne habens sex digitos in manu coniunctis?* Non, dummodo non habeat in usu manus impedimentum, & Episcopi iudicio admodum deformis non esset. *Henriquez Henriquez lib. 14. c. 8. n. 3.*

110. *Ad quemnam spectat huius irregularitatis cognitio?* Clericorum pertinet ad Episcopum. Regularium ad suum Prælatum. *Auila p. 7. d. 3. dub. 2.* auctores; quia hoc magis spectat ad iurisdictionem, quam ad ordinem Episcopi: iurisdictionis autem in Regulares penes Prælatum est. *At Episcopus ne debet iudicium Prælati huiusce admittere?* Potest planè respue- *Suar. d. 51. sect. 3. n. 16.*

111. *Curiales, & publicis functionibus occupati irregulares sunt ex defectu liberationis: rogo, an Officiales Episcoporum, & Consiliarij Principum cum illis sint annumerandi?* Excipiuntur hi ab illa generalitate: (Curiales quicumque Curie seculari obligati sunt in ministerio alicuius publici officij siue in perpetuum, siue ad tempus, siue ex iuramento, siue ex pacto, siue ex stipendio. *Ex c. 1. 2. & 3. dist. 15.*) siue ex expressa concessione Pontificis, siue ex præscripta consuetudine. Administratores rerum Ecclesiasticorum, & rerum piarum etiam exemptos puta. *Gaspar Hurtado de irregul. d. 2. Henr. diff. 18. n. 60.*

§.2. 112. *An irregularitas ex delicto possit ob culpam venialem contrahi?* Docet *Suarus tom. 5. d. 40. sect. 3. n. 17.* nec Pontificem Summum posse ob solam culpam venialem imponere irregularitatem ex regularis poenam grauiissimam; quia poena debet esse delicto proportionata. Contestatur *Vasquez 1.2. d. 158. c. 1.*

Suar. 113. *Contrahitur ne irregularitas per haeresim etiam venialem?* Afferit *Turrianus lib. 9. d. 62. dub. 7.* At *Reginaldus tom. 2. lib. 30. tract. 2. c. 5. n. 193.* probabilem iudicat sententiam audentium iura c. ad abolendam, scilicet saluberrimum, de haeretico publico esse intelligenda.

114. *Irregularis ne suspectus de haeresi?* Si suspicio ortatur ex eo quod fauent haereticis, tunc irregulares erunt, quando formaliter fautores sunt, id est, haeticum fouent praecipue ob haeresim. *Coninch. d. 18. dub. 7. n. 51. concl. 2.* Si autem suspicio ex alio crimine oriatur, tunc suspecti non erunt irregulares propter suspicionem, sed solum propter infamiam, quae si auferatur, & suspicio purgetur, irregularitas tollitur. *Obstat, quod quis de haeresi suspectus de vehementi cogatur abire?* Non quia in iure irregularitas haereticis imponitur non autem de haeresi suspectis. *Saa v. Haeresis n. 5.*

115. *Incurrit ne irregularitatem Apostata fidei abnegans fidem, vel sponte, vel timore ductus?* Afferit *Sanchez summ. tom. 1. lib. 2. cap. 25. num. 6.* sed negat *Filliucius tom. 1. tract. 20. cap. 9. num. 230.* Si crimen occultum; quia talis irregularitas cum non sit peculiariter in aliquo Canone Apostatis infligenda, incurritur ob solam infamiam, quae quidem in occultis apostasia cessat.

116. *Incurrit ne filius Catholici, qui post illum natum in haeresim incidit, & brachio seculari poenitens est traditus?* In Regione nostra incurrit ratione infamiae; quae quidem quum in haereticorum plagis non adsit, ibi non fiet irregularis. *Argo, an hic incurrat irregularitatem latam contra filios haereticorum in c. statutum?* Affirmat *Auila p. 7. d. 4. dub. 7.* Negat *Hurtado d. 2. diff. 3. n. 8.*

117. *Scio non incurrere filios Sarracenorum, Paganorum, Iudeorum ab infantia baptizatos; quia non sunt filij haereticorum; rogo, si Neophyti sint, hoc est, in adulta etate conuersi, & baptizati, sint ne irregulares?* Sunt planè, sed non perpetuo. Quanto tempore durat hac irregularitas? Porro *Filliucius tom. 1. tract. 20. c. 9. n. 240.* arbitrio Episcopi remittit; quia iura certum tempus non praescribunt. Notat autem *Hurtado d. 2. diff. 19. n. 61.* post decem annos à Baptismo Neophytos non esse amplius irregulares.

Filliuc. *Hurt.*

118. Mala Ordinum susceptione dixisti irregularitatem incurrere: exponas precor, quinam irregulares ex hoc capite habeantur? Non quidem Latinus Episcopo ordinetur à Græco: vel contra. Nec si quis ordinetur à schismatico; vel ab eo qui renunciauit Episcopatu, quoad dignitatem. Nec si quis ordinetur ante ætatem legitimam, aut absque dimissoriis, aut non seruatis interstitiis, per saltum, extra tempora, cum irregularitate, vel aliqua censura. Sed solum si ordinetur furtiuè, id est, non examinatus. Et si durante matrimonio etiam non consummato, sacros Ordines suscipere præsumpsit. Omnia ex Turriano de cens. lib. 9. d. 61. dub. 3. Præposito in 3. p. q. 5. dub. 5. n. 28. Fillucio tom. 1. tract. 20. cap. 8. n. 190. & Hurtado l. 2. diffi. 1. num. 9.

Turr.
Filliuc.
Hurt.

119. Quinam sit irregularis ex malo Ordinum exercitio? Qui præsumit solemniter baptizare absque Ordine requisito, & sine Sacerdotali Ordine Missam celebrat. Si simplex Sacerdos Confirmationis, vel Ordinis Sacramentum conferre præsumat, vel alia Sacramenta sine Ordine requisito ministrat. Incurrit ne hanc irregularitatem laicus predictos actus exercens? Non; quia textus loquitur solum de Clericis, & lex penalitatis non debet extendi. Henriquez lib. 2. c. 29. §. 1.

Henriq.

120. Incurrit irregularitatem Sacerdos excommunicatus Confessiones excipiens, aut Eucharistiam ministrans etiam si non celebret? Incurrit; quia exercet actum Ordinis, & violat censuram, per quam ministrare Sacramenta prohibetur. Auila l. 1. §. 2. dub. 2.

Auila.

121. Excommunicatus quis dicens dum Horas recitat, Dominus vobiscum, incurrit ne irregularitatem? Negat Gaspar Hurtado de excom. diffi. 2. n. 3. contra Suares de cens. d. 12. §. 2. n. 13. quia peccaret solum venialiter ex leui materia, quæ non est obnoxia grauissima pœnæ.

Hurt.
Suar.

122. Incurritur ne irregularitas ex Simonia occulta in Ordine? Nullus Textus id exprimit; caput enim Inquisitionis, de accusat. inducit suspensionem, non irregularitatem. Auila addit part. 7. d. 4. dub. 7. concl. 1. Simoniam in Beneficio etiam si sit publica, non incurtere. An à Clerico Simonia occulto incuratur? Non; quia cessat infamiae causa. Valentia tom. 4. disput. 7. quæst. 19. part. 3. §. 5. Profecto Auila citatus asserit generaliter omnem irregularitatem ex infamia non contrahi, nisi crimen sit publicum, homicidium si excipias.

Auila.
Valent.
Auila.
§. 3.
De irregularitate ex homicidio.

123. Dixisti incurri irregularitatem ex homicidio voluntario: quale homicidium voluntarium habendum? Non quod

te ex homicidio.

fit in defensionem. Imo quando in defensione moderamen exceditur, incurritur solum irregularitas in homicidio casuali, *Hurtado* auctore *de irreg. d. 2. diff. 20. num. 66.* Itaque ad homicidium voluntarium requiritur voluntas expressa ipsius homicidij; & vulnerans cum expressa intentione non occidendi, vel nihil de occasione cogitans, non dicitur voluntarius homicida: licet homicidium in hoc casu fit in causa voluntarium. Sic *Turrianus de cens. lib. 9. d. 63. dub. 1. et Vasquez.*

Hurt.

Turr.
Vasq.

Suar.

Prap.

124. *Incurrit ne mandans ministro verberare: si ex ministerij excessu verberibus affectus moriatur?* *Suar. de cens. d. 4. sect. 2. num. 3.* sententia fit irregularis; quia semper cogitur debet mortem sequi verbera posse, si non ex ministri malitia saltem ex alio casu. At sententia *Prapostii in 3. part. quest. 1. dub. 10. num. 78.* non fit; quia si diligentiam adhibuit, reus homicidij non est; ius autem *c. vi. de homic. in 6.* loquitur de mandante verberationem, de qua homicidium secutum potuit prauidere.

Auila.

Hurtad.

Prap.

Less.

125. *Mandans homicidium, si ante secutum effectum mandatum reuocauit: fit ne irregularis?* Non; quia cum mandantius in gratiam mandantis agat, si post reuocatum mandatum, adhuc perpetret homicidium: non in mandantis gratiam, sed ex proprio arbitrio delinquit. *Auil. part. 7. d. 6. sect. 2. dub. 4.* Scio *Gasparem Hurtado de irreg. d. 2. diff. 6. num. 24.* contrarium asseruisse.

126. *An consulenti homicidium, satis sit etiam reuocare consilium ante effectum secutum?* Porro *Prapostus dub. 8. num. 63. & 64.* nullam disparitatem agnoscit inter mandantem, & consulentem: ideoque asserit, sufficere, reuocare consilium sicut & mandatum, *Lessius lib. 2. cap. 13. dub. 3. num. 17.* probabilem hanc sententiam existimauit. Hinc assero cum *Herriquez lib. 14. cap. 16. n. 5.* reuocantem abortus consilium, ad irregularitatem excusari.

Hurtad.

127. *Dixisti, praebentem arma alicui, ut alium occidat, secuto effectu, fieri irregularem ob homicidium voluntarium: reus an fiat irregularis, qui dat petenti, quem scit, aut coniectat petere ad occidendum?* Docet *Gaspas Hurtado de irreg. d. 2. diff. 8. num. 32.* coniectantem, vel etiam scientem arma ad homicidium peti, non fieri irregularem; quia arma, quae dat, promiscuo sunt vsui; vnde non videtur homicidium adiuuare, sed ad summum scandalum exponere.

Suar.

128. *An fiant irregulares, qui militibus dant, vendunt, aut mutuunt arma determinate ad occidendum in bello iusto?* *Suar.*

ius asseruit apud Turrianum lib. 9. d. 68. dub. 1. sed Auila p. 7. Auila. 61. sect. 3. num. 2. negauit; quia si non fit irregularis Princeps imperans iustum bellum, multo minus fieri debet vendens anima.

129. Quidnam in bello iniusto? an ex vnico vnus militis homicidio omnes fiant irregulares? Coninch. de sacr. d. 18. dub. 10. Conin. num. 48. docet, non omnes milites eiusdem exercitus fieri irregulares, quod vnus illorum occidat; sed quinquaginta vel centum viciniore; quia hi occidentem videre, & animare poterunt. At Gaspar Hurtado d. 2. diff. 6. num. 21. putat omnes milites fieri irregulares vnico homicidio illo; quia omnes inuicem excitantur, & vt vna totalis causa concurrunt. Hurt.

130. Rogo, an in bello iusto incitans quis militem ad aliquem determinate occidendum, irregularis fiat? Non, si propriis manibus non concurrat ad caedem; quia nullo iure talis irregularitas exprimitur. Vnde colligo, absque irregularitatis metu suadere Sacerdotes posse milites ad strenue pugnandum in bello iusto, quamuis excitemus hisce suasionibus eos ad hostium caedes. Hurtado de Mend. 2. 2. tom. 2. d. 169. sect. 2. §. 137. Mead.

131. Quis non impedit homicidium, quod ex iustitia impeditur tenetur: an fiat irregularis? Vasquez in manuscripto de vreg. negat, subscribente Praeposito; quia non impediens homicidium, non influit positue in illud, quod quidem requiritur ad irregularitatem. Vasq. Praep.

132. Vt per homicidium casuale incurrat irregularitas, requiritur ne negligentia mortalis? Ita plane. Vnde asserit Reginaldus tom. 1. lib. 30. tract. 2. cap. 9. num. 102. quotiescunque datur opera rei siue licitae siue illicitae, adhibetur tamen prudens diligentia, ne homicidium sequatur, irregularitatem non incurri, v. gr. vertens diligenter infirmum in eodem lecto, vel delecto ad lectum transferens, vel cibum porrigens, si moriatur aegrotus, non fit irregularis. Regin.

133. Adulter prudenter se gerit circa crimen, attamen adultera a viro est interfecta: incurrit ne? Non; quia cum adhibetur prudens cautela, homicidium non est plene voluntarium. Filliucius tom. 1. tract. 20. cap. 3. num. 80. & Coninch. d. 18. dub. 9. num. 80. Filliuc. Conin.

134. Scio, Clericum in sacris Chirurgiam exercentem irregularem fieri quoties ex eius incisione, vel adustione mors secuta: rogo ergo, in inciso vena no nne incisionis includatur? Non, quia non pertinet ad Chirurgum. Vnde si infirmus moriatur, Clerico venam incidente, non fit irregularis. Molina tom. 4. d. 75. n. 4. Scio Auil. p. 2. d. 6. sect. 1. dub. 10. contrarium docuisse. Auila. Molin.

Vasq. 135. Prohibetur ne Clericis in causa nos, de homic. c. 1. in extrema necessitate? Non, ex Vasquez apud Turrianum lib. 5. d. 64. dub. 2.

Molin. 136. Aperit Clericus apostema per emplastrum, iubet edere, vel incidere, sequitur mors: fit ne irregularis? Negat Molina tom. 4. c. 75. num. 4.

Suar. 137. Ipse abscondit, vel cremavit, mors autem ex morbi gravitate secuta est. Irregularem docet Suarius d. 47. sect. 7. n. 1. Non irregularem Aula dub. 10. affirmat.

Præp. 138. Ex homicidio publico quinam sunt irregulares? Personæ publicæ quoque pacto concurrentes ad sententiam, vel executionem sententiæ, iudex, fiscalis, accusator, testes, advocatus, carnifex. Accusator verò excusatur, si protestationem adhibeat, se non intendere mortem accusati, dummodo accusatio illa sit de iniuria illata sibi, vel ei, qui censeri debet aliter ipse, nempe patri, fratri, filio, vel stricto consanguineo, Ecclesiæ, Ecclesiasticis; vel ad vitandum graue damnum Reipublicæ, vel personæ innocentis, aliàs inevitabile. Præpositus dub. 3. n. 101. qui in hoc ultimo casu putat non requiri protestationem. Quid si protestatio ficto animo fiat? Excusari Henricus lib. 14. cap. 11. asseruit. Excusantur ne protestatione advocatus, & testes? Docet Præpositus dub. 13. num. 104. quoties protestatio iuuat accusatorem, iuuare etiam testes, & advocatum; ne facultas accusatoris frustretur, qui sine advocato & testibus nihil prodest.

Henricus. 139. Ad mortem damnatur accusator; an advocatus rei fiat irregularis, aut testes? Non; quia nec illius advocatio, nec horum testimonium non fuere directa mortis accusatoris causa. Suarius d. 47. sect. 4. num. 9.

Suar. 140. Quæritur, an irregularitatem ob homicidium publicum, incurrant personæ priuatæ? Afferendum impostam esse tantum concurrentibus ad illud tanquam ministris iustitiæ. Turrianus lib. 9. d. 66. dub. 3. Hinc ad scrupulos ablegandos, plura elicio. Sacerdotes deducentes reum ad supplicium, hortantes ut scalam ascendat, & aliquo modo cooperantes ad accelerandam mortem, non incurrunt. Nec vendentes, aut accommodantes scalam, funes, ligna. Nec confessarius obligans poenitentem reum ad profitendum capitale delictum, si legitime interrogetur. Vel interrogatus à iudice, an teneatur occidendum, respondeat, teneri. Nec detegens malefactorem, vel clamans, adesse latronem, ut comprehendatur, si non gerit ut testis, vel accusator. Ex Turriano citato. Aula sect. 2. dub. 6. concl. 2. Molin. tom. 4. tract. 3. d. 74. num. 4. & aliis.

Turr. 141. Ex

141. Ex mutilatione contrahi irregularitatem dixisti: qua- §.4.
 lu debeat esse mutilatio. Oculi, pedis, auris, membri virilis non De irre-
 lebris testium, labiorum, barbæ, digiti etiam pollicis. Carri- gulari-
 ginem auris qui resecat, irregularis ne? Non; quia ipsa non est tate ex
 membrum, sed solum inferuit ad auris ornatum, & tutelam, mutila-
 Auila p.7. d.5. lect.1. dub.1. An qui femina mamillam abscin- tione.
 dit? Irregularis fit, Molin. auctore tom.4. tract.3. d.69. n.6. Auila.
 142. Consulens militationem contrahit ne irregularitatem? Molin.
 Contrahit, sicut qui consulit homicidium. Molina d.75. n.3. Molin.
 Quid si consulat, ad vitandum homicidium? Si illud ineuita-
 bile aliàs, non est irregularis.

143. Mutilat quis se ipsum spontè, digitum, vel digiti par-
 tem ex indignatione, & impatientia resecat, ex quo nec ad cele-
 brationem impedimentum, nec deformitas notabilis orta est: fit
 ne irregularis? Ita planè ex c. qui partem in 6. dist. 55. Requiri- Fernad.
 tur ne in hoc casu facti notorietas. Negat Fernandez part.2. Tanner.
 cap. 10. §.7. Asserit Tannerus in 3. p. d.6. q.10. dub.20. n.188.

144. Mutilatur quis ab altero culpa sua, qua dedit operam
 illicita, v.g. dedit causam rixæ, &c. incurrit ne? Ita planè,
 etiam si membrum sit occultum, & vsum ordinis non impe- Molin.
 diat. Molin. tom.4. tract.4. d.70. num.18. Hæreo Præposito in 3. Præp.
 part. quæst. 5. dub. 114. num. 117. asserenti non contrahere; quia
 iura diligenter inspecta tantum de mutilante se ipsum lo-
 quuntur. c. si quis 1.2. & 3.

145. Scio, irregularitatem exercitium Ordinis iam susce- §.5.
 pei impedire: an cum hæreticis dispensetur post abiuratio- De irre-
 nem? Suarius ait d.43. sect.1. n.6. posse Episcopos dispensare gulari-
 quoad exercitium aliorum ordinum, non autem Sacerdotij. tatis ef-
 146. Absolvit irregularis illicite: an etiam inualidè? Asser- fecibus.
 tit Hurtado de irreg. d. 1. diff. 11. n. 19. quia irregularitas impe- Suar.
 dit ordinum exercitium, quantum Ecclesia potest impedire. Hurtad.
 Potest autem Ecclesia ita impedire, vt omnino irritet actum
 Ordinis. Scio Doctore externum asseruisse probabiliter con-
 trarius; quia sicut irregularis validè consecrat, ita etiam validè
 absoluet. Moneo tamen, talem absolutionè posse inualidè ex-
 hiberi ex defectu penitentis. Si peteret scièter absolutionem
 ab eo, qui non licitè absolueret, nisi à bona fide excusaretur.

147. Quid quoad beneficiorum receptionem? Non potest ei
 fieri beneficij collatio, ipso enim facto nulla est, quia bene-
 ficium datur propter ordinum exercitium. Alij asserunt va-
 lidam esse collationem; quia sicut validè retinet beneficium,
 ita etiam validè potest noua recipere; cum in vtroque casu
 exercitium ordinum requiratur.

M m s. 148. Resqui

Handwritten notes in cursive script, possibly a signature or reference.

- §. 6. 148. *Requiritur ne etas adulta ad irregularitatem ex delicto incurrendum? Ex Azpicio respondeo requiri saltem decem annorum; quia cum peccatum mortale supponat, Ecclesia plenum omnino vsum rationis exigit, & malitiam.*
149. *Quanam per Baptismum irregularitates tollantur? Ex Gaspere Hurtado assero omnes tolli, præter eam, quæ est defectu Sacramenti, id est Bigamia.*
- Molin. 150. *An irregularitas ex homicidio iusto fit per Episcopum dispensabilis? Molina negat probabilius, sed probabiliter contrarium defendi potest. In vtraque sententia potest Episcopus dispensare in irregularitate ex homicidio occulto, ut in suscepto Ordine ministret, quando magna necessitas urget, nec facilis est ad Papam recursus; quia tali in casu potest etiam in impedimentis Matrimonij dispensare, Auila auctore.*
- Auila. 151. *Num possint Prælati Regulares dispensare in irregularitate quoad suos? Scio aliquos extra Societatem asserentes posse dispensare eos in irregularitate ex defectu lenitatis. An affirmarim cum Hurtado contrarium esse probabilius; quia Tridentinum eis facultatem concedit tantum quoad irregularitates ex delicto.*
- Hurt. 152. *An irregularitas ex defectu natalium, si occulta sit, subiaceat Episcopi dispensationi? Suarius docet non subiaceret Auila contrarium asseruit. Illud affirmo, posse dispensare, ut Ordinem exerceat, quem talis bona fide suscepit. Imò fortasse et si mala fide, uti existimat Laymanus.*
- Suar. Laym. 153. *Tollitur hæc irregularitas absolutè per professionem religiosam non solum quoad Ordines, sed et quoad Prælaturas? Sanchez tolli absolutè ait quoad Ordines, quoad Prælaturas autem posse Prælatos dispensare.*
- Sanch. 154. *Reincidunt autem illam professi, si postea à Religione eijciantur? Ex Sanchez iudicio non reincidere: quod etiam probabile existimo de iis, qui post tria vota simplicia à nostra Societate IESU dimittuntur. Scio tamen contrarium esse probabilius; quia sic dimissi, (ut Turrianus docet) à votis absoluuntur, & fiunt merè sæculares.*
- Turr. 155. *Potest ne Episcopus dispensare in irregularitate ex delicto, quod deductum fuit ad forum contentiosum, ibique iudicatum. Et punitum? Posse Sanchez tenet; quia casus hic in exceptione Tridentini non videtur contineri.*
- Sanch. 156. *An possit dispensare Episcopus in irregularitate orta ex Bigamia propria, vel interpretatiua? Propositus existimat posse quoad interpretatiuam, quando est occulta. Sanchez docet etiam posse quoad propriam circa minores Ordines, & Beneficium*

*quod defuit, ex quo singulas ortas sunt post
baptismum & perseverat.*

Beneficium simplex. Contrarium tamen tenendum, propter Cardinalium declarationem. Turrianus item asserit in similitudinaria Bigamia posse dispensare, si contraxit cum virgine. An in hac irregularitate ex Bigamia possint Pralati Regulares dispensare? In qualibet quidem posse cum suis ex Henriquez & Aila cenfeo.

157. Ecclesiasticus temporalem iurisdictionem habet & causas sanguinis alijs delegat: est ne irregularis? Negatiue Hurtado respondet: imò & si committat in particulari casum aliquem morte dignum.

158. Testis ne, qui precepto iudicis obligatus, vel graui metu coactus testimonium dixit, ex quo est mors alterius secuta, irregularis est? Probabiliter defendit Coninch irregularem non esse, contrarium tamen Hurtado asserit probabilius.

159. Dubitatur, an quis sit legitimus. Irregularis non est, auctore Coninch; quia præsumitur quilibet legitimus donec contrarium probetur.

160. Circa Bigamiam, rogo, an Clericus secularis sacris initiatus, si contraxit cum virgine sit irregularis? Suarez irregularem fieri docet: Hurtado: & alij affirmant Canones illos solum de Religiosis agere.

161. Procurauit quis abortum, sed dubitat, an foetus fuerat animatus: censendus ne irregularis? Affirmat Sanch. sed probabiliter cum Præposito cenfeo irregularitatem non contrahere; quia in dubio conditio melior abortum procurantis.

162. An in dubio facti censendus sit aliquis irregularis? Iudico ex Suario nullum, nisi in solo homicidio. Imo & hoc ipsum Suarius idem iudicat probabiliter posse abnegari. Dubito, num homicida motus sit meo consilio. Debes te gerere vti irregularis; sed si is neget, crede.

163. Non impediui homicidium, quod ex iustitia etiam tenebar impedire: an sim irregularis? Vasquez negat; quia nil posituum neci adieciisti. Attamen cum Coninch arbitror probabilius & receptius te esse irregularem; quia te subtrahendo ab eo, quod ex iustitia debebas, quasi in ipsam necem influxum exhibuisti. Præterea Hurtado excusat ab irregularitate eum, qui sciens mulierem à se corruptam procurare abortum, non impedit. Henriquez eum, qui à dato antè consilio abortus, conatur foeminam auocare, nec potest. Turrianus auctorem eum, qui sciens alios velle occidere propter iniuriam sibi illatam non contradicit.

164. An irregularis, alicui dans consilium occidendi, duellandi ex eo, quo is occisus est, cui consilium dederat? Vasquez docet

§ 56 *Moralis Theologiae Tract. IV. Censura,*
docet probabiliter irregularem non esse; contrarium probabilius Suarius defendit.

165. Dixisti, non esse irregularem eum, qui potuit se delere fugiendo, & non fecit, sed alterum occidit, quia non potuit sine nota gravi fugam inire: rogo, quid si sua culpa in eam necessitatem coniecisset? Tunc ex Suarij sententia assero proculdubio irregularem esse.

Suar.
166. Defendit se adulter contra maritum inuasorem, & illum occidit, culpa sua se ingerens in eam necessitatem ut sic defendenda: irregularis ne? Negat Lessius, si occidit tamen cum inculpatae tutelae moderamine.

Leff.
167. Dixisti in bello iniusto omnes milites fieri irregulares, etiamsi neminem sua manu occidant, uti Hurtado sentit: addenda ne aliqua limitatio? Adde quidem ex Coninch limitationem illam, nisi sint valde multi milites saltem supra centum, quia tunc non videntur omnes se mutuo posse animare ad occisionem. Adicit Præpositus etiam in bello iniusto non fieri irregulares qui propria manu occidunt ad propriam vitam defendendam cum moderatione inculpatae tutelae. Annulli denique existimat eum, qui pugnavit quidem, sed dubitas, an aliquem occiderit, aut mutilaverit irregularem non fieri.

168. Circa infamiam rogarum, num damnati ad irremediabilem sunt irregulares? Respondeo negatiue; quia nec infamia, nec irregularitas incurritur nisi in casibus à iure expressis, qualis non hic.

Henric.
169. Occulta ne crimina inducunt irregularitatem ex infamia iuris? Cum Henriquez assero, nulla delicta quantumvis enormia sint, irregularitatem ex infamia iuris inducere, nisi notoria sint.

Laym.
170. Ex infamia vero facti oritur ne irregularitas simpliciter dicta, & indelebilis nisi per dispensationem? Non; quia ipsa emendatio locum obtinet dispensationis. Vnde Layman, affirmat Sacerdotem publicum concubinarium, vel adulterum, post peractam poenitentiam, & vitæ emendationem publicam, interposito saltem aliquo temporis spatio, sine dispensatione posse celebrare.

Suar.
171. Num irregularitas incurritur ob hæresim exteriorum minimè notoriam? Asserit Suarius incurri. At probabiliter Sanchez, contrarium affirmat. An Episcopus possit dispensare, si

Sanch.
incurritur? Possit Sanchez iudicare; quia licet in Bullam Cœnæ adempta sit Episcopis facultas absoluendi ab hæresi occulta: non tamen adempta est potestas super irregularitate ex ea contracta dispensandi.